

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра міжнародних комунікацій та політичного аналізу

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації

проф. Гаврилюк С. В.

Протокол № 2 від 17.10. 2018 р.

ПРОГРАМА

визіркова навчальної дисципліни

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОСТІР

підготовки бакалавра
галузі знань 0302 «Міжнародні відносини»,
напряму підготовки 6030204
«Міжнародна інформація»

Луцьк – 2018

Програма навчальної дисципліни «Європейський інформаційний простір» підготовки бакалаврів галузі знань 0302 «Міжнародні відносини», напрям підготовки 6.030204 «Міжнародна інформація».

Розробник: Тихомирова Євгенія Борисівна, доктор політичних наук, професор кафедри міжнародних комунікацій та політичного аналізу

Рецензент: Карпчук Наталія Петрівна, доктор політичних наук, професор кафедри міжнародних комунікацій та політичного аналізу

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри міжнародних комунікацій та політичного аналізу

протокол № ____ від _____ 2018 р.

Завідувач кафедри: _____ (проф. Митко А. М.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету міжнародних відносин

протокол № ____ від _____ 2018 р.

Голова науково-методичної комісії факультету _____ (доц. Романюк Н. І.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

© Тихомирова Є.Б., 2018 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, Напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	галузь знань 0302 «Міжнародні відносини», напрям підготовки 6.030204 «Міжнародна інформація»; бакалавр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів: 180 / 6		Рік навчання: 4
		Семестр: 7
		Лекції: 16 год.
ІНДЗ: немає		Практичні (семінарські): 20 год.
		Самостійна робота: 132 год.
		Консультації: 12 год.
	Форма контролю: іспит	

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Дисципліна «Європейський інформаційний простір» полягає в теоретичній та практичній підготовці студентів для здійснення фахової діяльності в інформаційно-комунікаційному просторі політики та міжнародній інформаційній сфері; має на меті сформувати цілісне уявлення щодо європейського інформаційного простору, розглянути актуальні питання дослідження інформаційної політики ЄС, проблеми інформаційної інтеграції України до Європейського Союзу. Предметом дисципліни «Європейський інформаційний простір» є європейський інформаційний простір, його структура та тенденції розвитку.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

- актуальні питання дослідження інформаційної політики ЄС,
- проблеми інформаційної інтеграції України до ЄС,
- особливості та характерні тенденції на шляху до ЄС від інформаційної до комунікаційної політики,
- сучасні моделі комунікацій у нинішньому європейському інформаційному просторі,
- прийоми маніпулювання масовою свідомістю в сучасних політичних процесах країн-членів ЄС через ЗМІ та політичну рекламу,
- формування європейського освітнього середовища, інформаційної й інформаційно-комунікаційної компетентності, культури.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. СУТНІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ

Тема 1. Поняття інформаційного простору.

Характеристика інформаційного аспекту геополітичного простору сучасності. Поняття «комунікативний простір» і «віртуальний простір», інформаційний та інформаційно-комунікативний простір. Структура інформаційного простору. Інформаційний

простір в контексті геополітичного дискурсу. Поняття «інформаційна система» «інформаційна сфера», «інформаційне середовище». Структура інформаційного простору.

Тема 2. Європейський інформаційний простір: поняття, функції та принципи формування та функціонування

Глобальний інформаційний простір. Локальний інформаційний простір. Національний інформаційний простір. Регіональний інформаційний простір. Трактують поняття «європейський інформаційний простір». Функції європейського інформаційного простору. Структура європейського інформаційного простору. Проблеми балансу між прозорістю та європейським інформаційним простором. Транс'європейська складова європейського інформаційного простору.

Тема 3. ЄС на шляху від інформаційної до комунікаційної політики .

ЄС у пошуках комунікаційної стратегії (1957–2004 рр.). Підґрунтя для справжньої комунікаційної політики (2000–2004 рр.). Програма PRINCE. Комунікаційна політика ЄС (2005–2011 рр.). Ідеї «інформаційного дефіциту» ЄС. Моделі політичної комунікації у сучасному європейському інформаційному просторі. Типи структурованого діалогу. Розуміння європейської публічної політики. Жовта книга з комунікації ЄС.

Тема 4. Е-демократія в європейському інформаційному просторі

Класифікація теорій демократії у сучасній політології. Інформаційна демократія та її перші прояви. «Е-демократія», «кібердемократія», «теледемократія», «віртуальна демократія», «цифрова демократія» («digital democracy»), «комунікаційна демократія», «демократія століття інформаційних технологій». Взаємозалежність народу, інформаційної та державної влади. Концепт інформаційної демократії в європейській політичній науці. Електронна участь у демократії ЄС. Соціальні медіа в PR-комунікації європейських інституцій. Особливості інформаційної політики та е-урядування в країнах Європи.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Тема 5. Інформаційна підтримка бюджетної політики ЄС

Загальні положення щодо бюджетної політики ЄС і її інформаційного забезпечення. Структура первинної бюджетно-фінансової інформації Європейського Союзу. Акти вторинного бюджетного законодавства. Вторинна та змішана інформація щодо бюджетної системи Європейського Союзу. Механізми прозорості та відкритості бюджетного процесу

Тема 6-7. Транскордонне співробітництво країн ЄС: інформаційний аспект

Концепт транскордонного співробітництва в сучасній політології. Поняття «міжтериторіальне» та «міжрегіональне», прикордонне та транскордонне співробітництво. Мета та принципи транскордонної співпраці. Форми транскордонної співпраці. Інституційна база транскордонного співробітництва. Єврорегіон, його особливості та функції. Українські євро регіони.

Теоретичні підходи до вивчення інформаційного чинника транскордонного співробітництва. Елементи системи інформаційного забезпечення. Суб'єкти й об'єкти системи інформаційного забезпечення транскордонної співпраці. Функції інформаційного забезпечення транскордонного співробітництва. Види та основні напрями інформаційного забезпечення ТКС.

Тема 8. Підготовка спеціалістів у контексті формування європейського інформаційного простору

Висування вимог до спеціаліста будь-якої галузі в умовах формування європейського інформаційного простору. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) із метою розвитку інновацій в освіті. Програми ERASMUS, її цілі та завдання, значення для формування європейського інформаційного простору. Проект «Електронна Європа» (eEurope). Цілі та завдання Болонського процесу. Національні та загальноєвропейські науково-освітні мережі. Інтеграція у європейський інформаційний та освітній простори.

5. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лк.	Практ.	Сам. роб.	Конс.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Сутнісні характеристики та тенденції розвитку європейського інформаційного простору					
Тема 1. Поняття інформаційного простору .	21	2	2	16	1
Тема 2. Європейський інформаційний простір: поняття, функції та принципи формування та функціонування	22	2	2	16	2
Тема 3. ЄС на шляху від інформаційної до комунікаційної політики .	24	2	4	17	1
Тема 4. Е-демократія в європейському інформаційному просторі	23	2	2	17	2
Загалом за модулем I	90	8	10	66	6
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Інформаційне забезпечення європейської інтеграції					
Тема 5. Інформаційна підтримка бюджетної політики ЄС	30	2	4	22	2
Тема 6-7. Транскордонне співробітництво країн ЄС: інформаційний аспект	34	4	4	24	2
Тема 8. Підготовка спеціалістів у контексті формування європейського інформаційного простору	26	2	2	20	2
Загалом за модулем 2	90	8	10	66	6
Всього годин:	180	16	20	132	12

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Змістовий модуль I. Сутнісні характеристики та тенденції розвитку європейського інформаційного простору		
1.	1. Проаналізувати структуру європейського інформаційного простору 2. Дослідити проблеми балансу між прозорістю та європейським інформаційним простором 3. Описати транс'європейську складову європейського інформаційного простору.	66 год.
Змістовий модуль II. Інформаційне забезпечення європейської інтеграції		
2.	4. Проаналізувати теоретичні підходи до вивчення інформаційного чинника транскордонного співробітництва 5. Дослідити елементи системи інформаційного забезпечення ТКС 6. Охарактеризувати види та основні напрями інформаційного забезпечення ТКС	66 год.
Всього:		132 год.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Максимальна кількість балів, яку студент може отримати упродовж поточного контролю (участь у семінарах) – 40 балів, за модульний контроль (написання контрольної роботи) – 60 балів. Формою підсумкового семестрового контролю є екзамен. Якщо студент набрав менше 75 балів за увесь курс, то зобов'язаний складати іспит.

Таблиця 3

Модуль 1: поточний контроль (мах = 40 балів)					Модуль 2 (мах = 60 балів)	Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1					Модульний контроль	100
C.1	C.2	C.3	C.4	C.5	МКР	
4	4	4	4	4	60	
Змістовий модуль 2						
C.6	C.7	C.8	C.9	C.10		
4	4	4	4	4		

Шкала оцінювання

Таблиця 4

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
	для екзамену
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 - 74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Актуальні проблеми формування та розвитку європейського інформаційного простору : колективна монографія. – Луцьк : ВНУ імені Лесі Українки, 2012. – 353 с.
2. Інформаційне забезпечення транскордонного співробітництва України: теоретичні аспекти : кол. моногр. / А.М. Митко, Б.М. Юськів, Н.П. Карпчук Є.Ю. Тихомирова, С.В. Федонюк. – Луцьк : Вежа-Друк, 2013. – 268с.
3. Європейська інтеграція: досвід Польщі та України : кол. моногр. / за заг. ред. Н. В. Павліхи. – Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013. – 700 с.
4. Інформаційна підтримка транскордонного співробітництва України : практичні аспекти: : [колект. моногр.] / Є. Б. Тихомирова, Н.П.Карпчук, Б.М.Юськів; за заг. ред. Митко А.М.]. – Луцьк: Вежа-друк, 2014. – 288 с.

5. Інформаційне забезпечення транскордонного співробітництва України: методичні аспекти : кол. моногр. / Є. Б. Тихомирова, Н. П. Карпчук, Б. М. Юськів [та ін.]; наук ред. Є. Б. Тихомирова, за заг. ред. А. М. Митко. – Луцьк: Вежа-друк, 2015. – с.
6. Тихомирова Є.Б. Інформаційна і комунікаційна підтримка регіональної політики Європейського Союзу // Аналітика. Прогнози. Інформаційний менеджмент. Збірка наукових праць. – Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, 2011. – Вип. I. Міжнародний інформаційний дискурс: аналітичні оцінки та практика. – 264 с. - С.58-79.
7. Тихомирова Є.Б. Північний вимір регіональної політики Європейського Союзу // Слов'янський вісник : зб. наук. пр. / Рівнен. держ. гуманіт. ун-т, Рівнен. ін-т слов'янознавства Київ. славіст. ун-ту. – Рівне, 2012. – Вип. 13. – С. 226–230.
8. Тихомирова Є.Б. Паблік рилейшнз в європейському інформаційному просторі // Актуальні проблеми міжнародних відносин, вип. 121, частина 1, 2014, Київ, с. 24-31.
9. Тихомирова Є.Б. Реалізація регіональних інформаційних і комунікаційних проєктів ЄС в Україні // Матеріали науково-методичної конференції «Європейські студії в університетах України», 22 квітня 2016 року, м. Київ. – С. 40-43
10. Тихомирова Є.Б. Регіональна політика Європейського Союзу: інформаційно-комунікаційний аспект // Регіональні стратегії США і Європи: зовнішньополітичний і безпековий вимір. Монографія. – К.: Центр вільної преси, 2016. – 528 с. / с. 425-500 с.

Додаткові джерела:

11. Мікула Н. Міжтериторіальне та транскордонне співробітництво / Н. Мікула. – Львів: Інститут регіональних досліджень НАН України, 2004. – 395 с.
12. Мокій А. Л. Основні аспекти забезпечення інформаційної підсистеми інноваційної моделі транскордонного співробітництва / А. Л. Мокій, І. П. Бабець // Зовнішньоекономічний кур'єр. – 2006. – № 1–2. – С. 15–18.
13. Юськів Б.М. Глобалізація і трудова міграція в Європі / Б.М. Юськів. – Рівне : видавець О. М. Зень, 2009. – 476 с.
14. Юськів Б.М. Зміст і структура інформаційного забезпечення зовнішньої політики держави / Б.М.Юськів, О.Ю.Орос // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. – 2006. – Випуск 8. – Рівне : РДГУ, 2006. – С. 234-240.
15. Юськів Б.М. Суб'єкти й об'єкти системи інформаційного забезпечення транскордонної співпраці / Б.М. Юськів // Слов'янський вісник: збірник наукових праць. Серія "Історичні та політичні науки" / Рівненський гуманітарний університет, Рівненський інститут слов'янознавства Київського славістичного університету. – Вип. 16. – Рівне, 2013. – С.240-244.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ІСПИТУ

1. Поняття інформаційного простору
2. Структура інформаційного простору
3. Інформаційний простір в контексті геополітичного дискурсу
4. Трактатування поняття «європейський інформаційний простір»
5. Функції європейського інформаційного простору
6. Проблеми балансу між транспарентністю та європейським інформаційним простором

7. Транс'європейська складова європейського інформаційного простору
8. ЄС у пошуках комунікаційної стратегії (1957–2004 рр.)
9. Підґрунтя для справжньої комунікаційної політики (2000–2004 рр.)
10. Комунікаційна політика ЄС (2005–2011 рр.)
11. Моделі політичної комунікації у сучасному європейському інформаційному просторі
12. Електронна участь у демократії ЄС
13. Соціальні медіа в PR-комунікації європейських інституцій
14. Особливості інформаційної політики та е-урядування в країнах Європи:
15. Загальні положення щодо бюджетної політики ЄС і її інформаційного забезпечення
16. Структура первинної бюджетно-фінансової інформації Європейського Союзу.
17. Акти вторинного бюджетного законодавства
18. Вторинна та змішана інформація щодо бюджетної системи Європейського Союзу
19. Механізми прозорості та відкритості бюджетного процесу
20. Зміст і структура інформаційного забезпечення зовнішньої політики держави
21. Суб'єкти й об'єкти системи інформаційного забезпечення транскордонної співпраці
22. Основні завдання та суб'єкти комунікацій з громадськістю інституцій ЄС
23. Інформаційний супровід транскордонної взаємодії
24. Спільні проекти України та Польщі як чинник формування іміджу євроінтеграції
25. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) із метою розвитку інновацій в освіті
26. Болонська декларація та Болонський процес
27. Пріоритетні напрями підготовки спеціалістів у контексті формування європейського інформаційного простору
28. Реалізація регіональних інформаційних і комунікаційних проектів ЄС в Україні
29. Паблік рилейшнз в європейському інформаційному просторі
30. Е-демократія в європейському інформаційному просторі